

Matematiikan ja tilastotieteen laitos
Matematiikka tutuksi, Syksy 2014
Harjoitus 3
22.-26.9.2014

1. Olkoon $f, g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^3 + 1$ ja $g(x) = x^2$.
  - a) Määritä funktion f käänteisfunktio $f^{-1}: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, jos se on olemassa.
  - b) Määritä funktion g käänteisfunktio $g^{-1}: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, jos se on olemassa.
  - c) Määritä yhdistetyt funktiot $f \circ g$ ja $g \circ f$. Onko $f \circ g = g \circ f$?
2. Laske seuraavat logaritmit suoraan ilman laskinta:
  - a) $\log_5 5^{13}$
  - b) $\log_2 32$Mitkä ovat seuraavien lukujen 7-kantaiset logaritmit?
  - c) 7
  - d) 7^5
3. Kolmensadan yksilön bakteerikanta asetetaan laboratoriossa petrimaljaan, missä olosuhteet ovat sellaiset, että bakteerien määrä kaksinkertaistuu aina 11 tunnin välein. Kuinka kauan kestää, että bakteerikannan koko ylittää miljoonan?
4. Hiilen ^{14}C -isotoopin puoliintumisaika on 5730 vuotta.
  - a) Kuinka paljon hiiltä ^{14}C on jäljellä 986 vuoden kuluttua, jos sitä alun perin on 13g?
  - b) Kuinka kauan kestää, että 2 grammasta hiilen ^{14}C -isotooppia on hajonnut 97%?
5. Ratkaise seuraavat yhtälöt kahden merkitsevän numeron tarkkuudella:
  - a) $6^{2x+1} = \frac{2}{5}$
  - b) $2^x = 0,92^{3x}$
  - c) $e^{2x} = 5^{x+2}$
  - d) $4^{x+1} = 3^{x+2}$
6. a) Osoita, että 1353 on jaollinen luvulla 11.
  - b) Osoita, että jos luku b on jaollinen luvulla a ja luku c on jaollinen luvulla b , niin tällöin c on jaollinen luvulla a .